

Vesistökuunnostusteemaryhmän kokouksen muistio

Aika: 9.10.2015 klo 11.30-13.30

Paikka: Someron kaupungintalo, Joensuuntie 20, valtuustosali

Paikalla

Seppo Oksanen, Someron vesiensuojeluyhdistys
Olli Ylönen, Lounais-Suomen kalastusalue
Janne Tolonen, VALONIA, purohanke
Olli-Matti Verta, Varsinais-Suomen ELY-keskus
Timo Klemelä, Someron kaupunki ja Paimionjoki-yhdistys
Elina Tuomarila, Paimionjoki-yhdistys
Sinikka Koponen-Laiho, Paimion kaupunki
Arto Aalto, Someron vesiensuojeluyhdistys
Erik Haggrén, Someron vesiensuojeluyhdistys
Päivi Joki-Heiskala, Paimionjoki-yhdistys

Muut ryhmään ilmoittautuneet:

Päivi Kotitalo
Renja Rasimus
Totti Nuoritalo
Sanna Kipinä-Salokannel, etäjäsen
Vesa Lindqvist, etäjäsen
Jonna Hostikka, etäjäsen
Satu Juntunen, etäjäsen

1. Kokous avaus. Päivi Joki-Heiskala avasi kokouksen klo 11.40.
2. Osallistujat esittelivät itsensä.
3. Visio ja tavoitteet 2011-2015 toimenpideohjelmassa. Päivi Joki-Heiskala kävi läpi lyhyesti edellisen toimintasuunnitelman visiota ja tavoitteita.
4. Tavoitteiden toteuttamiseen tähtäävät toimet 2011-2015 toimenpideohjelmassa. Päivi Joki-Heiskala esitteli lyhyesti edellisen toimenpideohjelman tavoitteisiin tähtääviä toimia.
5. Parityöskentelynä pohdittiin ja kirjattiin ylös visioita, tavoitteita ja toimia seuraavalle kaudelle. Ajatukset on koottu liitteeseen.
6. Seuraava kokous pidetään Marttilan kunnantalon valtuustosalissa perjantaina 29.1.2016 klo 10.
7. Kokous päätettiin klo 13.45.

Muistion kokosi Päivi Joki-Heiskala

Liite Parityöskentelyn tulokset

Ajatuksia 1. Elina Tuomarila ja Sinikka Koponen-Laiho

VISIOT

1. Paimionjoki on hyvässä ekologisessa tilassa ja tarjoaa eliöstölle hyvät elin- ja lisääntymisolosuhteet
2. Säännöstelykäytäntö on sellaisella tasolla, että käytäntö tukee eliöstön elinmahdollisuuksia ja lisäksi virkistyskäyttäjät, maanomistajat ja muut kohderyhmät ovat tyytyväisiä.

TAVOITTEET

1. Rounankosken padon tarkastelu ja mahdollinen purku sillan korjaussuunnittelun yhteydessä
2. Sivupurojen ja maatalousvaltaisten ojien seikkaperäinen tarkastelu ja tarvittavien tutkimusten ja toimien kohdentaminen ainakin kriittisiin kohteisiin. Purojen ja ojien arvostuksen lisääminen kylissä ja maanomistajien keskuudessa: ”Kaikilla toimilla on merkitystä”

HANKKEET

1. Osavaluma-aluekohtainen oja- ja purotarkastelu, jonka puitteissa etsitään maanomistajille parhaita käytäntöjä ja avustetaan toimissa
2. Haja-asutuksen jätevesien hallinta ja käsittely + hulevedet –hanke. Pieniin ojiin laskevat hajajätevedet voivat olla purolle ongelma eli kaikella on merkitystä

Ajatuksia 2.

VISIOT

1. Kalan kulku ja lisääntyminen mahdollista koko vesistössä
2. Yleisenä tavoitteena hyvä ekologinen tila/luonnontila
3. Vesistön tavoitettavuus ja yleinen hyödyntäminen

TAVOITTEET

1. Organisaatioiden tehostaminen
2. Ihmiset mukaan
3. Virkistyskäyttöarvot kunnossa

HANKKEET

1. Vaellusesteet puretaan, koskialueet kuntoon, kalatiet järkevästi
2. Voimalaitosten taloudellinen järkevyys selvitettävä, vaihtoehtoina esim. tuulivoima + ympäristövirtaama
3. Koskien entistäminen pitkällä aikavälillä
4. Valistusta ja infoa koko vesistöalueella

Ajatuksia 3. Janne Tolonen ja Erik Haggrén

VISIOT

1. Vesistön ekologinen tila on hyvä
2. Kalojen ja muiden vesieliöiden liikkuminen on mahdollista koko vesistöalueella; Vaellusesteet on purettu tai niiden yhteyteen on rakennettu kalatiet.
3. Paimionjoen vesistön kalakannat ovat elinvoimaisia ja niiden luonnonvarainen lisääntyminen on turvattu. Vaelluskalat lisääntyvät Paimionjoessa.
4. Vesistön hyvä tila mahdollistaa laajat virkistyskäyttömahdollisuudet ja vesistön virkistyskäyttöaste on korkea.

TAVOITTEET

1. Ympäristövirtaama voimalaitospadoille; (*"Joen ekosysteemin turvaaminen tai palauttaminen mahdollisimman luonnontilaiseksi. Ympäristövirtaaman tarkoituksena on ylläpitää määrällisesti, laadullisesti ja ajallisesti riittävää virtaamaa, jotta joen ekosysteemin hyvä tila turvataan"*)
2. Joen vaellusesteitä puretaan tai niiden yhteyteen rakennetaan kalateitä.
3. Joen koski- ja virtapaikkoja kunnostetaan (mm. Paimionjoen vesistön kalataloudellisen kunnostustarveselvityksen pohjalta)
4. Vesistön virkistyskäyttöarvo on korkea

HANKKEET

1. Vaellusesteet puretaan tai niiden yhteyteen rakennetaan kalatiet + koskialueita ennallistetaan. Koskikunnostukset ja patojen purut toteutetaan luonnonmukaisesti. Paimionjoen vesistön sivujoissa ja puroissa toteutetaan kalataloudellisia kunnostuksia. Vesistön sivujokien ja – purojen vaellusesteitä puretaan; (Esim. Paimionjärveen laskevat purovesistöt). Kunnostuskohteiden valinnassa hyödynnetään Paimionjoen vesistön kalataloudellista kunnostustarveselvitystä.
2. Rounankosken padon purkamisen/muutostyöt + Rounankosken kunnostaminen
3. Paimionjoen säännöstelyn kehittäminen; Joen virtaaman luonnonmukaistaminen voimalaitosten vaikutusalueella. Selitetään vaihtoehdot vesivoimalaitospadoille esim. patojen purku, kalatiet, ympäristövirtaama. Selvitetään vaihtoehtojen vaikutukset vesistön tilaan ja virkistyskäyttöön.
4. Koko vesistöalueella tehdään aktiivista neuvonta- ja valistustyötä (vesiensuojelu)
5. Kalakantojen tilaa kehitetään mm. istutuksin ja elinympäristökunnostuksin
6. Vesistökuormituksen pienentäminen: jätevedet, hulevedet, maa- ja metsätalouden kuormitus.

Ajatuksia 4. Arto Aalto ja Olli Ylönen

VISIOT

1. Säännöstelyasiat ovat kunnossa ja vettä virtaa koko vesistössä
2. Kalalajien ja rapujen lisääminen eri keinoin
3. Jokea käytetään virkistämiseen eri tavoin myös elinkeinot huomioiden

TAVOITTEET

1. Karjakosken padon yläpuolisen suunnitelman loppuun saattaminen ja toteutus

2. Askalan padolle minimivirtaama kautta vuoden
3. Virkistyskäytön edelleen kehittäminen

HANKKEET

1. Säännöstelyn kehittämishanke on nyt suunnittelun osalta hyvässä vaiheessa vesistön yläosalla. Säännöstelyn kehittäminen alajuoksulla.
2. Kalakannan monipuolistaminen ja rapujen levittäminen laajemmin vesistöön. Järvialueella kuorekannan vahvistaminen/uusiminen.
3. Selvitetään, mitä virkistäytymistä hyödyksi käyttävää toimintaa tulisi edistää. Lupien myyntiä kalastus/vesilinnut. Veneenlaskupaikkojen ja tapahtumarantojen lisääminen.
4. Purokunnostusten edistäminen edelleen.

Ajatuksia 5. Seppo Oksanen ja Päivi

HANKKEET

1. Tietojen helpompi saatavuus Paimionjoen tilasta, esim. Paimionjoki-yhdistyksen nettisivujen parempi toiminta tuloksista tiedottamisessa
2. Olemassa olevien uimarantojen kunnostus Someron järviketjun alueella
3. Someron nukkuvien osakaskuntien herättäminen/yhdistäminen/niiden kalaston hoidon, käytön ja valvonnan luovuttaminen jollekin toiselle taholle tai jokin muu järjestely Someron järvialueella
4. Rapukannan lisäys

Olli-Matti Verta ja Timo Klemelä

VISIO

1. Muutetaan edellistä visiota/tavoitteita: Vesi ei enää virtaa väärään suuntaan kohti Painiota suurimpana osana vuotta (poistetaan ”tulva-aikoinakaan”, sillä se on mahdotonta toteuttaa)

HANKKEET

1. Paimionjoen yläosan säännöstelyn kehittäminen:
  - a. Hovirinnankosken säännöstelypadon purku ja kosken ennallistaminen luontaiseksi kynnykseksi
  - b. Luonnonmukaisen pohjapadon rakentaminen Palikaisiin
  - c. Rautelankosken kunnostus
2. Luonnonmukainen valumavesien hallinta
  - a. valumavesien pidättäminen
  - b. viipymän lisääminen
osana erinäisiä hankkeita kuten BILKE
3. Paimionjoen alaosan lyhytaikaissäännöstelyn hyödyt/haitat tarkastelu+ laajempi selvitys kokonaisuudesta, mitä saavutetaan, mitä ei
4. Tutkimustarpeena: sulkasääskiseuranta, kuoreen ja kuhan seuranta

Muuta esiin tullutta:

-Askalan alapuolisesta vesistön osasta on vielä puutteelliset tiedot esim. kalastosta

-Askalan alapuolella on jo nyt monta kilometriä hienoa koskiosuutta, jos siellä vain olisi vettä riittävästi

-Tierumpuja ja muita pieniä vaellusesteitä tulisi tarkastella ja korjata

-Painion takaisinvirtaustilannetta helpottaisi lisäksi Jaatilanjoen ja Pajulanjoen virtaaman hidastaminen niiden omalla valuma-alueella